

<p>بخشنامه شماره ۷ مشترک فنی و درآمد</p>	<p>موضوع: نحوه اجرای قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی و آئین نامه اجرایی مواد ۳ و ۵ قانون فوق الذکر</p>	<p>حوزه فنی و درآمد</p>
--	--	-----------------------------

اداره کل استان

شعبه

یا سلام

در اجرای قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ و ماده ۵ اصلاحی قانون یادشده مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ مجلس محترم شورای اسلامی و آئین نامه اجرایی مواد ۳ و ۵ قانون فوق الذکر به شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶، توجه واحدهای اجرائی را به رعایت نکات ذیل جلب می نماید. اضافه می نماید این بخشنامه جایگزین بخشنامه شماره یک طرح ساماندهی بخشنامه ها و دستورات اداری موضوع بیمه اجباری کارگران ساختمانی به شماره ۵۰۰۰/۴۰۸۱۵ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲۱ می گردد.

بخش اول:

تعاریف:

- ۱- **قانون:** قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶ و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۸۷.
- ۲- **کارگر ساختمانی:** فردی که به نحوی از انحاء در رابطه با ایجاد، توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و تخریب ساختمان به طور مستقیم اشتغال داشته و مشمول مقررات خاص از نظر بیمه و بازنشستگی نمی باشد.
- ۳- **کارت مهارت فنی:** گواهینامه حاوی اطلاعات راجع به مشخصات هویتی، سطح مهارت و تاریخ صدور، اعتبار و تمدید آن که توسط وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور) برای کارگران کارهای ساختمانی صادر می شود.
- ۴- **بیمه شده:** کارگر شاغل در کارهای ساختمانی که پس از ثبت نام و ارائه کد ملی و همچنین تکمیل مدارک شناسائی در یکی از شعب سازمان تأمین اجتماعی با پرداخت حق بیمه مقرر مشمول قرار می گیرد.

بخش دوم:

کارگران و فعالیتهای ساختمانی مستثلی شده از قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمان:

کارگران شاغل در کارهای ساختمانی مؤسسات زیر اعم از اینکه انجام کار به پیمانکار واگذار یا رأساً توسط این مؤسسات تصدی شود از شمول قانون فوق خارج می‌باشند و حق بیمه کارگران پیمانکار یا مؤسسات یاد شده کماکان مطابق قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحات بعدی آن و براساس مواد ۲۸ و ۳۸ قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد. در نتیجه حق بیمه ای که اشخاص مذکور به هنگام دریافت پروانه ساختمان پرداخت نموده‌اند، جنبه علی الحساب داشته و در زمان محاسبه و وصول حق بیمه مربوطه طبق قانون تأمین اجتماعی مبالغ پرداختی بابت بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی به حساب آنها منظور و از حق بیمه محاسبه شده کسر می‌گردد.

(۱) عملیات ساختمانی که انجام کار با انعقاد قرارداد به پیمانکار واگذار می‌گردد.

(۲) وزارتخانه، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت.

(۳) مؤسسات عمومی غیردولتی.

(۴) شهرداریها.

(۵) بانکها.

(۶) مؤسسات عام المنفعه.

(۷) کارخانجات دارای پروانه بهره برداری اعم از اینکه انجام کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام دهند.

توجه: مرجع تشخیص کارخانجات از سایر کارگاهها، پروانه تأسیس یا بهره برداری صادره از سوی وزارت صنایع و معادن می‌باشد.

بخش سوم:

نمونه مناسبه و وصول حق بیمه ساختمانی:

۱- در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه می‌باشد مراجع صادر کننده پروانه ساختمانی مکلفند صدور پروانه را منوط به ارائه رسید پرداخت حق بیمه برای هر متر مربع سطح زیربنا نمایند و در اینخصوص صاحب پروانه طی فرم مربوطه به شعبه تأمین اجتماعی معرفی و پس

از دریافت رسید پرداخت، حق بیمه متعلقه را به حسابی که شعب تأمین اجتماعی اعلام می نمایند واریز تا از طریق شهرداری یا سایر مراجع ذیربط نسبت به صدور پروانه ساختمانی اقدام گردد.

توجه: مراجع صدور پروانه در صورت احراز هر گونه تخلف در این زمینه علاوه بر آنکه مسئول جبران خسارت وارد شده خواهند بود با آنان طبق قوانین و مقررات مربوطه رفتار خواهد شد.

۲- حق بیمه قابل پرداخت برای واحدهای ساختمانی بشرح ذیل محاسبه می گردد:

الف: ضرایب حق بیمه: عددی که بر مبنای زیر بنای هر واحد و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ساختمان تعیین می شود و مبنای محاسبه نرخ حق بیمه قرار می گیرد. ضرایب حق بیمه براساس جدول زیر تعیین می شوند.

جدول ضرایب حق بیمه واحدهای ساختمانی به ازای هر متر مربع زیر بنا

میانگین زیر بنای هر واحد	۷۵ متر مربع و کمتر	بیش از ۷۵ تا ۱۵۰ متر مربع	بیش از ۱۵۰ متر مربع	ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع (ارقام به ریال)
۱۰/۰۰۰ و کمتر	۲/۲ درصد	۲/۵ درصد	۲/۹ درصد	
بیش از ۱۰/۰۰۰ تا ۵۰/۰۰۰	۲/۷ درصد	۳/۱ درصد	۳/۳ درصد	
بیش از ۵۰/۰۰۰ تا ۲۰۰/۰۰۰	۳/۳ درصد	۳/۶ درصد	۳/۸ درصد	
۲۰۰/۰۰۰ و بیشتر	۴ درصد	۴ درصد	۴ درصد	

ب: نرخ حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ حق بیمه پرداختی به ازای هر متر مربع ساختمان که برابر حاصل ضرب ضریب حق بیمه در حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در سال صدور پروانه می باشد.

پ: میزان حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ قابل پرداخت بیمه به ازای هر پروانه ساختمانی که از حاصل ضرب نرخ حق بیمه در متراژ زیر بنای مندرج در پروانه بدست می آید.

مثال: ۱: اگر شخصی برای احداث بنای واحد مسکونی و تجاری با زیر بنای ۷۵ متر درخواست صدور پروانه ساختمان از شهرداری را نموده و تا تاریخ ۲۶/۲/۸۹ پروانه مربوطه صادر نشده باشد و در شش ماهه اول سال ۸۹ صادر و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع با توجه به منطقه شهرداری آن ۱۰/۰۰۰ ریال باشد محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی بر مبنای متراژ ساختمان به شرح ذیل خواهد بود:

حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان $repeyman.ir$ ریال $5/166/150 = (10/000 \times 31) \times 2/2 \times 75$ متر

مثال ۲: اگر شخصی برای احداث یک واحد مسکونی و تجاری در دو طبقه با مجموع زیر بنای ۱۴۵ متر مربع درخواست صدور پروانه ساختمانی از شهرداری را در تاریخ ۸۹/۴/۲۵ نماید و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ۴۰/۰۰۰ ریال باشد محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی بر مبنای متراژ ساختمان بشرح ذیل خواهد بود.

$$\text{حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان} = ۱۴/۰۷۳/۸۴۵ = (۱۰۱/۰۰۰ \times ۳۱) \times ۱ \times ۳/۱\%$$

مثال ۳: اگر شخصی جهت احداث واحد مسکونی و تجاری با زیر بنای ۱۶۰ متر، درخواست صدور پروانه ساختمانی از شهرداری را نموده و باشد ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ۱۵۰/۰۰۰ ریال باشد محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی متراژ ساختمان بشرح ذیل خواهد بود.

$$\text{حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان} = ۱۹/۰۳۶/۴۸۰ = (۱۰۱/۰۰۰ \times ۳۱) \times ۸/۳\%$$

مثال ۴: چنانچه اشخاص جهت احداث واحدهای مسکونی و تجاری در مناطقی که ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع بیش از ۲۰۰/۰۰۰ ریال باشد ضریب حق بیمه صرف نظر از متراژ زیر بنا ۴ درصد بوده و نحوه محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان با متراژ ۱۵۰، ۷۵ و ۱۶۰ متر به شرح ذیل خواهد بود.

$$\text{حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان} = ۹/۳۹۳/۰۰۰ = (۱۰۱/۰۰۰ \times ۳۱) \times ۴\%$$

$$\text{حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان} = ۱۸/۷۸۶/۰۰۰۰۰ = (۱۰۱/۰۰۰ \times ۳۱) \times ۴\%$$

$$\text{حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان} = ۲۰/۰۳۸/۴۰۰ = (۱۰۱/۰۰۰ \times ۳۱) \times ۴\%$$

تذکر: در مناطقی که ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع مشخص نشده باشد و یا فاقد ارزش معاملاتی باشد، حق بیمه سهم کارفرما به ازای هر متر مربع مربوط به پروانه ساختمانی براساس نرخ سایر مناطق مشابه که قیمت روز آنها معادل هم می باشد محاسبه خواهد شد.

مثال: اگر شخصی برای احداث یک واحد مسکونی با زیر بنای ۱۰۰ متر مربع درخواست صدور پروانه ساختمانی را از شهرداری نموده و در اینخصوص منطقه مزبور فاقد ارزش معاملاتی باشد و ارزش سایر مناطق مشابه که قیمت روز آنها معادل هم و ۱۰/۰۰۰ ریال باشد محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی متراژ ساختمان بشرح ذیل خواهد بود.

$$\text{حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان} = ۷/۸۲۷/۵۰۰ = (۱۰۱/۰۰۰ \times ۳۱) \times ۲/۵\%$$

۳- واحدهایی که در مناطق روستایی احداث می شوند حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان با رعایت جدول ضرایب حق بیمه واحدهای ساختمانی به ازای هر متر مربع زیر بنا محاسبه و به هنگام

دریافت حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان به ازای واحد در حال احداث از ۵۰ درصد حق بیمه محاسبه شده معاف خواهند بود.

توجه ۱: نحوه محاسبه حق بیمه واحدهایی که در مناطق کمتر توسعه یافته براساس مصوبات دولت ایجاد می شوند نیز طبق بند فوق الذکر بوده و از ۵۰٪ حق بیمه محاسبه شده سهم کارفرمایی معاف خواهند بود.

توجه ۲: چنانچه واحدهای ساختمانی در مناطقی احداث گردد که حوادث غیرمترقبه از قبیل زلزله و سیل بروز نماید و این موضوع مورد تایید وزارت مسکن و شهرسازی و محدوده جغرافیایی و زمانی آن دقیقاً تعیین گردد، نحوه محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان با رعایت جدول ضرایب حق بیمه واحدهای ساختمانی به ازای هر متر مربع زیر بنا و متراژ ساختمان براساس ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرمایی خواهد بود.

۴- در مواردی که صاحب پروانه نسبت به احداث ساختمان براساس پروانه صادره در موعد مقرر اقدام ننموده باشد و متقاضی درخواست تمدید یا تجدید پروانه را نماید، مابه التفاوت ناشی از مبنای محاسبه حداقل دستمزد پرداختی با حداقل دستمزد ماهیانه زمان تمدید یا تجدید پروانه توسط شعبه مربوطه محاسبه و صاحب پروانه می بایست نسبت به واریز آن اقدام نماید.

مثال: شخصی برای احداث ساختمان در سال ۸۶ اقدام و حق بیمه متعلقه را براساس متراژ ساختمان ۱۰۰ متر و براساس قانون سال ۷۹ به مبلغ ۲۴۴/۰۰۰ ریال واریز نموده و بدلیل عدم اعتبار پروانه نسبت به تمدید آن در شش ماهه دوم سال ۸۹ اقدام می نماید. نحوه محاسبه حق بیمه چنانچه ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع بیش از ۲۰۰/۰۰۰ ریال باشد بشرح ذیل خواهد بود.

حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمانی

$$100 \times 0.04 \times (101/000 \times 30) = 12/120/000$$

مبلغ حق بیمه سهم کارفرمایی قابل پرداخت جهت تمدید پروانه ساختمانی

$$12/120/000 - 244/000 = 17/876/000$$

۵- چنانچه مالک واحد ساختمانی نسبت به افزایش بنا شامل طبقات یا متراژ ساختمانی (که قبلاً مجوز لازم در این زمینه کسب شده باشد) اقدام نماید در این صورت مراجع ذیربط مکلف می باشند پیش از صدور برگه پایان کار ساختمانی نسبت به معرفی نامبرده به شعب تأمین اجتماعی اقدام تا حق بیمه بابت افزایش بنا با رعایت جدول ضرایب حق بیمه واحدهای ساختمانی به ازای هر متر

مربع افزایش زیر بنا محاسبه تا متعاقباً زمینه صدور مفاصاحساب در این خصوص از سوی شعبه ذیربط فراهم گردد.

توجه ۱: در خصوص افزایش بنا شامل طبقات یا متراژ ساختمان احدائی که قبلاً مجوز لازم صادر نشده باشد نیز طبق بند یاد شده حق بیمه متعلقه سهم کارفرمایی کل متراژ ساختمان محاسبه خواهد شد.

توجه ۲: در مواردی که مالک ساختمان نسبت به افزایش زیر بنای ساختمان بدون مجوز از شهرداری اقدام و شهرداری مربوطه از طریق اجرای ماده ۱۰۰ قانون شهرداری نسبت به اخذ جرائم متعلقه اقدام نماید در اینخصوص واحدهای اجرائی مکلفند موضوع را بطور مرتب از شهرداری استعلام تا همانند بند «۵» فوق الذکر نسبت به محاسبه و وصول حق بیمه سهم کارفرمایی به همراه جرائم متعلقه اقدام گردد.

۶- چنانچه صاحب پروانه ساختمانی با توجه به ضرایب حق بیمه واحدهای ساختمانی به ازای هر متر مربع زیر بنا و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع نسبت به واریز حق بیمه کارفرمایی ساختمان اقدام نموده باشد ولیکن عملیات ساختمانی طی قرارداد به پیمانکار واگذار گردد، در این صورت حق بیمه افراد شاغل پیمان براساس ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی محاسبه و مبالغی که مالک پروانه ساختمانی به هنگام صدور پروانه طبق مقررات پرداخت نموده است از حق بیمه متعلقه افراد شاغل در قرارداد پیمان کسر و مانده مطالبات وصول خواهد شد.

۷- در کلیه موارد فوق الذکر کسری اعتبار مربوط به حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی با توجه به تعداد مشمولین و حق بیمه های دریافتی موضوع ماده ۵ قانون محاسبه و همه ماهه عملکرد مربوط به تعداد مشمولین، کسری اعتبار مزبور بصورت جداگانه از طریق گزارش وصولی اخذ شده از واحدهای اجرائی تهیه و به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور اعلام تا جهت پیش بینی و تأمین اعتبار در لوایح بودجه سالیانه منظور گردد.

بخش چهارم:

نمونه مناسبه حق بیمه واحدهای ساختمانی که در قالب طرحهای مسکن مهر امداد می گردند:

حق بیمه سهم کارفرمایی واحدهای ساختمانی که در قالب طرحهای مسکن مهر امداد می شوند مطابق توافق نامه وزارتخانه های رفاه و تأمین اجتماعی و مسکن و شهرسازی مورخ ۱۳۹۹/۲/۱۲ و تصمیم شماره

۳۷۸۲/ت/۴۴۵۴۸ مورخ ۸۹/۲/۱۲ نمایندگان ویژه رئیس جمهور موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی به شرح ذیل محاسبه و دریافت خواهد شد:

۱- با توجه به اینکه واگذاری واحدهای مسکونی مهر در قالب تشکلهای تعاونی، متقاضیان گروهی یا انفرادی و یا از طریق سازندگان انبوه ساز انجام می گردد در صورتی که سازندگان مزبور الگوی مصرف مسکن را رعایت نموده و میانگین زیر بنای مفید هر یک از واحدها از ۷۵ متر مربع تجاوز نمایند با توجه به ماده ۲۳ قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب مورخ ۱۳۸۷ و ماده ۴۷ تصویبنامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی به شماره ۲۴۱۹۸/ت/۴۱۵۲۷/ک مورخ ۸۸/۲/۷ حق بیمه کارکنان دائم و ثابت سازندگان مشمول ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی بوده و مجموع میزان حق بیمه موضوع ساخت واحدهای مسکونی (به جزء حق بیمه کارکنان ثابت و دائم سازندگان) به ازاء هر متر مربع واحد از کل متراژ مسکن مهر اعم از مسکونی و مشاعات ۷۰/۱۰۰۰ (هفتاد هزار) ریال تعیین می گردد.

۲- نیروی انسانی شاغل به ازاء هر ۱۰۰ متر مربع زیر بنا از کل طرح مسکن مهر در طرحهای سنتی و صنعتی در هر ماه حداکثر ۱/۵ نفر و در طول دوره ساخت هر پروژه از طرحهای مذکور در روش سنتی و صنعتی ۱۸ ماه منظور می گردد و مازاد بر آن تعداد نفر در طول دوره مشمول این تبصره نمی باشد (منظور از پروژه کل بنای منظور شده در یک بلوک ساختمانی ساخت مسکن مهر می باشد).

۳- در صورتی که مدت اجرا از تاریخ شروع پروژه به مدت ۱۸ ماه افزایش یابد و یا در طول دوره، ماهیانه از ۱/۵ نفر بیشتر باشد مازاد مدت و نیروی انسانی از شمول تفاهم نامه خارج بوده و حق بیمه متعلقه می بایست جداگانه وفق مقررات محاسبه و مطالبه و پس از وصول مانده بدهی در پایان عملیات گواهی عدم بدهی جهت نقل و انتقال واحدهای احداث شده صادر گردد.

۴- مدت اجرای تفاهم نامه موضوع تبصره ۲ بند «ت» ماده ۶ آئین نامه اجرایی مواد ۳ و ۵ قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (شماره ۴۲۰۵۳ مورخ ۸۹/۲/۲۶) از تاریخ ۸۹/۲/۱۲ به مدت ۲ سال تعیین می گردد و در صورت هر گونه تمدید و تفاهم مجدد مراتب متعاقباً اعلام خواهد شد.

تذکره: در هر حال حق بیمه دریافت شده بابت هر متر مربع زیر بنا از حداکثر ارقام محاسبه شده براساس ضرایب جدول مذکور کمتر خواهد بود.

تذکر ۲: تفاهم نامه مزبور منحصرأ درخصوص واحدهای مسکونی که در قالب مسکن مهر ایجاد و احداث می گردند خواهد بود.

بخش پنجم:

نمونه شناسائی و ثبت نام متقاضی و ضوابط پرداخت حق بیمه در اجرای قانون مذکور:

۱) سازمان آموزش فنی و حرفه ای نسبت به آموزش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی شرح ذیل اقدام خواهد نمود:

۱-۱- همزمان با اجرای این آئیننامه، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور تمهیدات لازم درخصوص آموزش مهارتهای مورد نیاز بازار کار، بازآموزی و تجدید مهارت کارگر ساختمانی براساس شیوه نامه اجرایی طرح آموزش کارگران صنعت ساختمان (شماره ۲۰۰/۲۲۱۶۲ مورخ ۸۷/۶/۲) را فراهم و اجرا نموده و پس از آموزش مهارتهای مورد نیاز می بایست نسبت به صدور کارت مهارت فنی برای آموزش دیدگان طرح مذکور اقدام نماید.

۱-۲- شرایط و ترتیب صدور، تمدید و تعلیق کارت مهارت فنی و تعیین سطوح کارگران ساختمانی برای آموزش موضوع این ماده طبق ضوابط و مقررات مورد عمل سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور از جمله آئین نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر موضوع تصویب نامه شماره ۵۰۳۵۱/ت/۱۷۶۱۳ مورخ ۷۶/۴/۲۴ و شیوه نامه موضوع این ماده می باشد.

۱-۳- با توجه به برگزاری دوره های کوتاه مدت از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه ای جهت کارگران ساده ساختمانی سطح توانمندی کارگران تعیین و کارت مهارت متناسب با شغل آنان صادر می گردد.

۲- کارگر ساختمانی می تواند پس از اخذ کارت مهارت فنی از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، با ارائه مدارک لازم از قبیل کارت ملی، کارت مهارت فنی معتبر، شناسنامه خود و افراد تحت تکفل و تکمیل فرم ثبت نام متقاضی در اجرای قانون مذکور مطابق "فرم پیوست" و ثبت آن در دفتر شعب ذیربط نسبت به این امر اقدام نماید.

۲-۱- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی می بایست پس از دریافت مدارک مذکور، تصاویر مدارک دریافتی را با اصل آنها مطابقت داده و بر روی تصاویر، عبارت "بوابه اصل است" را درج و آنها امضاء و اصل مدارک دریافتی را به متقاضی اعاده نماید.

۲-۲- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی به منظور ثبت اطلاعات هویتی و اختصاص شماره شناسائی (در صورت لزوم) می بایست کلیه مدارک را در پرونده فنی متقاضی ضبط نماید.

۳- شروع بیمه از تاریخ ثبت نام بوده که متقاضی می بایست حق بیمه هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان پرداخت نماید.

۴- حق بیمه کارگران ساختمانی در زمان اشتغال معادل ۷٪ دستمزد ماهانه ای خواهد بود که طبق ماده ۳۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحات بعدی آن با توجه به سطوح توانمندی کارگران ساختمانی و مشاغل آنان تعیین و کارگران ساختمانی می بایست رأساً ۷٪ سهم حق بیمه خود را همه ماهه با رعایت مهلت‌های مقرر به سازمان پرداخت نمایند.

توجه: نحوه تعیین دستمزد کارگران ساختمانی با توجه به مهارت‌های شغلی آنان پس از تصویب موضوع در هیأت امنای سازمان متعاقباً اعلام خواهد شد.

۵- در صورتیکه به هر نحوی بیمه شده از پرداخت حق بیمه مقرر در مهلت قانونی خودداری نماید، این قبیل بیمه شدگان از شمول قانون مذکور خارج نبوده و سازمان می تواند با استفاده از اختیارات مندرج در قانون تأمین اجتماعی نسبت به مطالبه و وصول حق بیمه مدت پرداخت نشده به همراه متفرعات آن صرفاً در طول دوره اعتبار کارت مهارت فنی اقدام نماید، لیکن مادامیکه حق بیمه ایام مزبور به انضمام جرائم مربوطه پرداخت نگردد، این مدت جزو سابقه پرداخت حق بیمه شده لحاظ نخواهد شد.

۶- سه درصد مآخذ کسر حق بیمه دستمزد مقطوع تعیین شده کارگران ساختمانی موضوع بند ۵ فوق‌الذکر به عنوان سهم مشارکت دولت (سهم دولت) محاسبه و در اینخصوص با توجه به عملکرد ماهیانه آن از طریق سازمان به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور اعلام تا بعنوان سهم مشارکت دولت در بودجه کل کشور منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت گردد.

بخش ششم:

موادث ناشی از تار در امزای قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی؛

در صورتی که حوادث ناشی از کار منجر به مصدومیت، فوت و ازکارافتادگی کارگر ساختمانی گردد، ولی متقاضی با وجود الزام به گرفتن پروانه ساختمانی نسبت به اخذ آن اقدام ننموده و

حق بیمه سهم کارفرمایی را نیز پرداخت نموده باشد، سهم کارفرمایی ساختمان و جرائم متعلقه بصورت مقطوع به استناد تبصره یک ماده ۵ قانون فوق الذکر بشرح ذیل محاسبه خواهد شد:

نحوه محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی براساس جدول ضرایب حق بیمه واحدهای ساختمانی به ازای هر متر مربع زیر بنای ساختمان و جرائم متعلقه بصورت مقطوع براساس ۲۵ درصد اصل حق بیمه محاسبه و وصول خواهد شد.

تذکره ۱: کارگر حادثه دیده که مشمول این قانون و آئین نامه قرار گرفته، در هر حال از تمامی تعهدات مندرج در قانون بهره مند خواهد شد.

مثال: چنانچه شخصی نسبت به احداث واحد مسکونی و تجاری در ۱۰۰ متر مربع بدون اخذ پروانه ساخت که ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع آن ۱۰/۰۰۰ ریال می باشد اقدام نموده و کارگر شاغل در شهریور ماه سال ۱۳۸۹ دچار حادثه و فوت شود، حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان و جریمه متعلقه بشرح ذیل محاسبه می گردد:

$$۱۰۰ \times ۲/۵ \times (۱۰۰۰۰ \times ۳۱) = ۷/۸۲۷/۵۰۰$$

حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمانی

$$۷/۸۲۷/۵۰۰ \times ۲۵\% = ۱/۹۵۶/۸۷۵$$

جرائم متعلقه

$$۷/۸۲۷/۵۰۰ + ۱/۹۵۶/۸۷۵ = ۹/۷۸۵/۳۷۵$$

مجموع حق بیمه سهم کارفرمایی و جرائم قابل دریافت از مالک ساختمان

تذکره ۲: در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی صاحب پروانه یا پیمانکار می باشد، سازمان تأمین اجتماعی طبق ماده ۶۶ قانون تأمین اجتماعی و مقررات مربوطه خسارات وارده را طبق ماده ۵۰ قانون یادشده از صاحب پروانه یا پیمانکار که قرارداد انجام عملیات ساختمانی با آن منعقد گردیده مطالبه و وصول خواهد نمود.

بخش هفتم:

وظایف صاحب پروانه ساختمانی یا پیمانکار به هنگام بروز حوادث ناشی از کار:

صاحب پروانه کار که انجام عملیات ساختمانی را با توجه به پروانه ساختمانی شخصاً انجام می دهد و یا اینکه از طریق انعقاد قرارداد به پیمانکار واگذار می نماید، در صورت وقوع حادثه ناشی از کار می بایستی اقدامات ذیل را انجام دهد:

- کارگر حادثه دیده را به نزدیکترین واحد درمانی سازمان اعزام و در صورت عدم دسترسی به واحد درمانی ترتیب اعزام وی را به نزدیکترین واحد درمانی فراهم نماید.

- مراتب را ضمن تنظیم برگ گزارش حادثه به انضمام مدارک ذیل حداکثر ظرف ۳ روز به اطلاع شعبه ذریع برسانند. ضمناً در مواردی که کارفرمایان گزارش حادثه را خارج از مهلت مقرر به سازمان ارائه یا از ارسال آن خودداری نمایند، بررسی حادثه در صورت وجود مدارک مستند پیرامون نحوه بروز آن (گزارش بازرسی کار، آراء صادره از سوی مراجع قضائی، گزارش نیروی انتظامی، نظریه پزشکی قانونی و...) قابل رسیدگی خواهد بود.
  - ارائه تصویر پروانه ساختمانی معتبر و برابر اصل شدن آن توسط مسئول امور فنی بیمه شدگان.
- توجه:** صاحبان پروانه ساختمانی یا پیمانکاران می بایستی مشخصات هویتی مندرج در گزارش حادثه را دقیقاً مطابق با مشخصات شناسنامه ای و کدملی کارگر لحاظ نمایند.

بخش هشتم:

وظایف و اقدامات اجرائی سازمان پس از اطلاع از وقوع حادثه:

- ۱) واحدهای اجرائی به محض دریافت گزارش حادثه توسط صاحب پروانه، پیمانکار یا نماینده آنها مکلفند فرم گزارش حادثه دریافتی را با دستور مسئول شعبه در دفتر ثبت و به منظور بررسی حادثه به واحد امور فنی بیمه شدگان ارجاع نمایند.
- ۲) بازرس فنی می بایست پس از دریافت گزارش حادثه با اولویت قراردادن موضوع و با مراجعه به محل انجام عملیات ساختمانی درخصوص چگونگی وقوع حادثه و تشخیص ناشی یا غیرناشی از کار بودن آن (موضوع ماده ۶۰ قانون تأمین اجتماعی) تحقیقات لازم را بعمل آورد.
- ۳) شعبه می بایستی درخصوص پرداخت هزینه های انجام شده در مراکز درمانی غیرسازمانی با توجه به مقررات مربوطه اقدام نماید.

بخش نهم:

نمونه بررسی حوادث:

- بازرس فنی بهنگام مراجعه به محل انجام عملیات ساختمانی که حادثه در آن اتفاق افتاده ضمن توجه به نکات ذیل و در صورت لزوم با اخذ مدارک مرتبط، موضوع را مورد بررسی قرار داده و نظر قطعی خود را درخصوص ناشی یا غیرناشی از کار بودن حادثه بطور مشروح و واضح در پشت فرم گزارش بررسی حادثه که بدین منظور در نظر گرفته شده است اعلام نماید.
- نشانی و مشخصات محل انجام عملیات ساختمانی که در پروانه ساختمانی مشخص شده باشد.

- پروانه ساختمانی که به نام شخص صادر گردیده مگر آنکه دارنده پروانه ساختمانی مسئولیت ساخت را به عهده پیمانکار واگذار نماید که در این حالت پیمانکار مسئولیت مربوطه را بعنوان کارفرما بر عهده خواهد داشت.
- بیمه شده که به دستور دارنده پروانه ساختمان یا پیمانکار در محل ساختمان مورد نظر مشغول بکار بوده و رابطه مزدبگیری آن محرز باشد.
- اطمینان از وقوع حادثه.
- بررسی کار و ابزار انجام آن.
- بررسی دقیق حادثه در خصوص رعایت یا عدم رعایت مقررات ایمنی و حفاظتی در خصوص ابزار کار متناسب با فعالیت کارگر.
- ساعت کار بیمه شده، زمان وقوع حادثه و مذاکره با شهود حادثه در خصوص علت وقوع حادثه و سایر عوامل تاثیرگذار در تشخیص حادثه.
- مدارک مورد نیاز جهت تکمیل پرونده فنی فرد حادثه دیده در انجام عملیات ساختمانی.
- گزارش حادثه تنظیمی توسط صاحب پروانه یا پیمانکار در مهلت مقرر ارائه شده است یا خیر؟
- گزارش بازرسی کار وجود دارد یا خیر؟
- نظریه پزشکی قانونی، نظریه پزشکی یا بیمارستانی که اجازه دفن را صادر نموده است به منظور دستیابی به علت فوت.
- پروانه ساختمانی معتبر در زمان وقوع حادثه و فیش پرداخت حق بیمه.
- آراء صادره از سوی مراجع قضائی در صورتیکه موضوع در دادگاه مطرح و منجر به صدور رأی شده باشد.
- هر گونه مدارک و مستنداتی که براساس آن بتوان وقوع حادثه، تاریخ وقوع و همچنین ناشی و غیرناشی از کار بودن حادثه را احراز نمود.

بخش دهم:

تعهدات قانونی قابل ارائه به مشمولین این قانون:

تعهدات موضوع این قانون شامل موارد ذیل است که به بیمه شده در صورت احراز شرایط ارائه خواهد شد.

الف) حوادث و بیماریها: چگونگی استفاده از خدمات درمانی، معالجه شخص بیمه شده؛ تحویل پروتز و اروتز (اعضای مصنوعی و وسایل طبی) در صورت احتیاج به این وسایل چگونگی تشخیص حوادث ناشی از کار و غیرناشی از کار تابع مقررات تأمین اجتماعی خواهد بود.

ب: غرامت دستمزد: صرفاً شامل پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری در صورت استراحت و عدم اشتغال بکار برای حوادث ناشی از کار مشمولین طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.
تذکر: پرداخت هزینه کفن و دفن، هزینه سفر، فوق العاده سفر و اقامت بیمار و همراه بیمه شدگان موصوف با رعایت سایر ضوابط خواهد بود.

ج: ازکارافتادگی: شامل تعیین درصد ازکارافتادگی، پرداخت مستمری ازکارافتادگی جزئی (ناشی از کار)، پرداخت مستمری ازکارافتادگی کلی، نحوه محاسبه و میزان مستمری آن و تغییر درجه ازکارافتادگی جزئی و کلی با رعایت مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

د: بازنشستگی: مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می توانند درخواست بازنشستگی نمایند:

- ۱) داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی و شصت سال تمام سن.
- ۲) داشتن سی و پنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون.

توجه: نحوه محاسبه میزان مستمری بازنشستگی مشمولین فوق مطابق ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی و تبصره آن خواهد بود.

هـ: فوت: شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

تذکر: به منظور بهره مندی کارگران ساختمانی مشمول این قانون از تعهدات بلندمدت، با توجه به پیش بینی و تفکیک نوع این سابقه در سیستم مربوطه، لازم است نوع بیمه قبل از برقراری مستمری در سیستم مکانیزه مستمریها با عنوان «بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶»، مشخص و تکمیل شده باشد.

بخش یازدهم:

مقررات مالی:

- ۱- بانکها موظفند وجوه دریافتی بابت حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان و همچنین حق بیمه مربوط به کارگر را که رأساً پرداخت می نماید در همان روز به حساب درآمد سازمان منتقل و اسناد مربوطه را جهت کنترلهای لازم به شعب ذریبط تحویل نمایند.
- ۲- حق بیمه های وصولی از بابت اجرای این قانون باید به تفکیک حق بیمه ساختمانی، حق بیمه کارگران ساختمانی، مابه التفاوت حق بیمه سهم کارفرمایی و کسری اعتبار مربوطه که توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور می بایستی در لوائح بودجه سالانه کشور پیش بینی و تأمین گردد، ۳ درصد حق بیمه سهم مشارکت دولت و تعداد مشمولین در گزارش وصولی ماهیانه منعکس و گزارش گردد.
- ۳- به هنگام برقراری مستمریها به استناد قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی که نوع مستمریها را به ترتیب زیر انتخاب و در شماره مستمری درج نمایند.
  - ۳-۱- مستمری بازنشستگی با کد نوع مستمری ۲۰.
  - ۳-۲- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار با کد نوع مستمری ۲۲.
  - ۳-۳- مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار با کد نوع مستمری ۲۱.
  - ۳-۴- مستمری بازمانندگان با کد نوع مستمری ۲۵.
  - ۳-۵- تبدیل مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار به مستمری بازمانندگان (فوت بیمه شده) با همان کد ۲۵ خواهد بود.
- ۴- معاونت اداری و مالی سازمان مکلف است حساب درآمد و هزینه های این قانون را تحت عنوان حساب بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی موضوع قانون یاد شده به شرح جدول پیوست به طور جداگانه نگهداری نماید.

بخش دوازدهم:

سایر موارد:

- ۱- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تلا زمان تحت پوشش قرار گرفتن به موجب این بخشنامه کماکان از حیث خدمات، مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۵۲

و اصلاحات بعدی آن بوده و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون مربوطه برخوردار خواهند شد.

۲- نحوه نقل و انتقال حق بیمه یا کسور بازنشستگی مشمولین موضوع این بخشنامه همانند ضوابط عمومی و تعیین شده فی‌مابین صندوقهای بیمه و بازنشستگی و براساس قوانین مربوطه صورت می‌پذیرد.

۳- احتساب سابقه بیمه پردازی برای کارگران ساختمانی برای ایامی خواهد بود که بیمه شده (کارگر ساختمانی) حق بیمه متعلقه را در مهلت تعیین شده پرداخت نموده باشد.

۴- تأمین اعتبار دفاتر درمانی بیمه شدگان موصوف تا پایان دوره ای صورت خواهد پذیرفت که بیمه شده حق بیمه متعلقه را پرداخت نموده باشد.

۵- چنانچه بیمه شده تمایل به پرداخت حق بیمه ماههای آتی (به صورت پیش پرداخت) را داشته باشد، وصول حق بیمه متعلقه در دوره اعتبار کارت مهارت فنی با رعایت مقررات میسر خواهد بود و در هر صورت ادامه پرداخت حق بیمه منوط به تمدید اعتبار کارت یاد شده از سوی مرجع مربوطه امکان پذیر می‌باشد.

۶- سوابق این گروه از بیمه شدگان با عنوان «بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶» با کد «۵۳» در سیستم مکانیزه ایجاد و ذخیره می‌گردد.

۷- عملکرد مربوط به بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی، درآمد و هزینه‌های این قانون تحت عنوان حساب بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی به تفکیک حق بیمه سهم کارفرمایی ساختمان، مابه‌التفاوت حق بیمه سهم کارفرمایی و کسری اعتبار مربوط به ۲۰ درصد سهم کارفرما، ۷٪ سهم بیمه شده کارگران مزبور و ۳٪ سهم مشارکت دولت در حساب جداگانه نگهداری می‌گردد.

توجه ۱: عملکرد مربوط بصورت تفکیک در گزارش وصولی ماهیانه واحدهای اجرایی تابعه قابل اخذ خواهد بود.

توجه ۲: عملکرد اقلام مزبور می‌بایستی توسط اداره کل درآمد حق بیمه بصورت ماهیانه به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور اعلام تا جهت پیش بینی و تأمین اعتبار در لویج بودجه سالیانه منظور گردد.

۸- شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین مکلف است نسبت به طراحی سیستم مکانیزه مربوطه اقدام نموده به طوریکه ضمن اخذ فیش پرداخت حق بیمه ساختمانی از سیستم و انعکاس عملکرد مربوط به موضوع بند ۷ فوق‌الذکر در گزارش وصولی، نرم افزار مربوطه در حداقل زمان

جهت اجرای کامل این بخشنامه با همکاری ادارات کل تخصصی ذیربط و دفتر راهبری سیستمها در واحدهای اجرائی نصب گردد.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه مدیران کل بیمه ای، معاونین مربوطه، روسا و کارشناسان ارشد درآمد، امور فنی بیمه شدگان، امور فنی مستمریها و نامنویسی و حسابهای انفرادی و امور مالی ادارات کل استانها و روسا و معاونین ذیربط و مسئولین واحدهای اجرائی شعب و شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین خواهند بود. ۶/۵

و من ... التوفیق

علی فدیحی

مشاور رئیس جمهور و مدیر عامل سازمان

